

Міністерство освіти і науки України
Департамент цивільного захисту Харківської обласної державної адміністрації
Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова, Recipharm AB, Germany,
Pan-European University APEIRON, Republic Srpska, Bosnia and Herzegovina
Кафедра охорони праці та безпеки життєдіяльності

МАТЕРІАЛИ

III Міжнародної науково-практичної
інтернет - конференції студентів
та молодих науковців

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ
У КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ»**

09 - 11 листопада 2022 року

м. Харків

Міністерство освіти і науки України
Департамент цивільного захисту Харківської обласної державної адміністрації
Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова, Recipharm AB, Germany
Pan-European University APEIRON, Republic Srpska, Bosnia and Herzegovina
Кафедра охорони праці та безпеки життєдіяльності

МАТЕРІАЛИ

**III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
студентів та молодих науковців**

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ У КОНТЕКСТІ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
УКРАЇНИ»**

09-11 листопада 2022 року

м. Харків

The Ministry of Education and Science of Ukraine
Department of Civil Protection of Kharkiv Regional State Administration
O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv
Recipharm AB, Germany
Pan-European University APEIRON, Republic Srpska, Bosnia and Herzegovina
Occupational and Life Safety Department

**TOPICAL ISSUES OF OCCUPATIONAL SAFETY IN THE
CONTEXT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND
EUROPEAN INTEGRATION OF UKRAINE**

**Materials
of the III International Scientific and Practical Internet Conference
for Students and Young Scientists**

09 to 11 November 2022

Kharkiv, Ukraine

- М34 Матеріали ІІІ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції студентів та молодих науковців «Актуальні питання охорони праці у контексті сталого розвитку та європейської інтеграції України», Харків, 09–11 листоп. 2022 р. : тези доп. / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. – 256 с.

До збірника включено тези доповідей, присвячені аналізу сучасних викликів та загроз в охороні праці, зокрема у контексті європейської інтеграції України; шляхів забезпечення безпеки у сфері природної, техногенної та соціальної безпеки населення й територій в умовах повсякденної діяльності та у разі виникнення надзвичайних подій та ситуацій; обговоренню пріоритетних напрямів розв'язання проблемних питань у галузі безпеки

Матеріали конференції друкуються у авторській редакції, мовою оригіналу. Відповідальність за фактичні помилки, достовірність і точність інформації, автентичність цитат, плагіат, правильність фактів та посилань несуть автори.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ В ОХОРОНІ ПРАЦІ У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Dimitri Nikitchenko

Analyse von ansätzen zur gewährleistung des arbeitsschutzes in Deutschland auf gesetzlicher ebene 15

Savoniuk V. V., Polukarov Yu. O., Zemlyanska O. V., Kachynska N. F.

Approbation of the «Brain attack» method in the educational process in the discipline of «Labor protection and civil defense» 17

Bahirova A., Medvid M., Perkun I. V., Pogrebnyak V.G.

Improvement of occupational safety at oil and gas object territories by increasing efficiency of water fire suppression system 20

Віштак І. В.

Впровадження європейського досвіду у законодавчу сферу охорони праці України 22

Дідур І. В., Березюк О. В.

Інформаційна безпека та життєдіяльність людини в сучасних умовах 24

Дягілева Д.А., Куриленко В.В., Древаль Ю.Д.

Окремі аспекти використання інформаційного ресурсу у роботі інспекторів з охорони праці (досвід Міжнародної організації праці) 27

Кучерук А.В., Виговська Т. В.

Стан професійних захворювань та нещасних випадків на виробництві в Україні 29

Логвінова А.О., Варнавська О.О., Данова К.В.

Аналіз сучасних проблем в охороні праці в Україні та світі 32

Мохонь О.Т., Малишева В.В.

Реформування системи управління охороною праці в Україні із урахуванням кращих міжнародних практик 34

Павлюк М. О., Rogozin A.C.

Випадковий процес виникнення небезпечних чинників на виробництві 35

Руснак Д.В., Несстер Г.А., Несстер А.А.

Охорона праці в Україні та виникаючі проблеми 37

Сахно М. І., Абракітов В. Е.

Нове в системах управління охороною праці на виробництві згідно ДСТУ ISO 45001:2019 40

Шимко О.В., Юричина І.А.

Стратегічні напрями прийняття рішень у сфері охорони здоров'я населення 42

Shulha O., Skrupnyk O. S.

Strategies for preventing and managing falls 44

Шумакова В. О., Абракітов В. Е.

Актуальні проблеми охорони праці на сучасному етапі розвитку людства 45

СЕКЦІЯ 2

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ДЛЯ ЗАХИСТУ ПРАЦІВНИКІВ ТА НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО КОНФЛІКТУ

Molchan Y. M., Kostenko E. H., Polukarov Yu. O.

Principles of population protection in emergency situations 48

Гончаренко М.О., Лоїк О.І., Синельников О.Д.

Захист населення від радіаційних загроз в умовах військового конфлікту 50

Гойда О.О., Глінчук Ю.О.

Психологічна безпека дітей у закладі освіти під час воєнного стану 53

Данилюк А.Т., Малишева В.В.

Навчання працівників діям у разі виникнення надзвичайних ситуацій як запорука їх безпеки 55

Kisselman E., Danova K.

Israel's experience in the protection of civilians in the realities of war in Ukraine 57

Данилюк А.Т., Малишева В.В.

Управління процесом сповіщення населення у разі виникнення надзвичайних ситуацій 59

Равлюк О.В., Бабаджанова О.Ф.

Питання захисту населення в умовах військового конфлікту 61

СЕКЦІЯ 3
ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЕХНОГЕННОЇ БЕЗПЕКИ
ТА ЗАХИСТ ОБ'ЄКТІВ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

<i>Grechishnikov-Oskoma Yu., Polukarov Yu. O., Zemlyanska O. V., Kachynska N. F.</i>	
Risk of emergency situations at nuclear power plants in Ukraine in the conditions of full-scale russian aggression	65
<i>Telychko R. S., Kachynska N. F., Polukarov Yu. O.</i>	
Main aspects of safety in production during war	67
<i>Бабієнко К.В., Юрченко В.Д., Березюк О.В.</i>	
Управління у галузі поводження з твердими побутовими відходами	70
<i>Бабіщук К.О., Сєріков Я.О.</i>	
Перспективи розвитку відновлюваної електроенергетики в Україні як запорука стабільного розвитку, підвищення техногенної й екологічної безпеки	72
<i>Балицька Д.О., Бурковська А.І.</i>	
Особливості стратегічного менеджменту в сучасних умовах	75
<i>Балан С.А., Микитин Ю.І.</i>	
Криміналізація недотримання правил техногенної безпеки як запорука захисту інтересів держави та суспільства	77
<i>Бублик А.С., Іващенко М.Ю.</i>	
Вплив діяльності об'єктів залізничного транспорту на навколишнє середовище	79
<i>Войницька І.Г., Мадані М.М.</i>	
Передумови виникнення надзвичайних ситуацій у разі забруднення ґрунту	81
<i>Бондар М.Д., Дзюбенко А.Ю., Очеретний В.П.</i>	
Техногенна сировина для виготовлення мінеральних в'язучих	82
<i>Гаврилюк А.А., Березюк О.В.</i>	
Місце екологістики серед напрямів розвитку вітчизняних підприємств	85
<i>Груздова В.О., Колошко Ю.В.</i>	
Особливості безпеки на хімічно-небезпечному об'єкті	87
<i>Денисенко Ю.І., Твердохлєбова Н.Є.</i>	
Забезпечення техногенної безпеки на об'єктах ядерної енергетики у воєнний час	89

Євтушенко Є.Д., Твердохлєбова Н.Є. Щодо забезпечення техногенної безпеки при ліквідації наслідків транспортних подій	91
Колісніченко М.О., Мороз М.О. Системи забезпечення безпеки на хімічно небезпечних об'єктах промисловості	94
Коломієць В.І., Березюк О.В. Транспортування ТПВ – компонента безпеки міської транспортної системи	96
Кукало І.Б., Березюк О.В. Перевезення ТПВ за допомогою сучасних сміттєвозів	99
Оленюк А.П., Ковальський В.П. Використання техногенної сировини для будівництва автомобільних доріг	101
Онопрійчук Д.О., Бурковська А.І. Роль менеджменту під час економічної кризи	104
Мацюк О.Р., Березюк О.В. Сміттєзвалища та їхній вплив на довкілля	106
Палагнюк Д.М., Березюк О.В. Моніторинг за збиранням твердих побутових відходів сміттєвозами	108
Партола М.В., Rogozin A.C. Розподіл виробничих об'єктів за рівнем небезпеки	111
Пелешок А.П., Березюк О.В. Особливості питання збирання та транспортування ТПВ	112
Пурик С.С., Березюк О.В. Проблема навали ТПВ та їхня утилізація в Україні	114
Слівна Д.Ю., Євтушенко Н.С. Важливість визначення рівня ризику з пожежної безпеки на нафтопереробному виробництві	117
Шановалова А.А., Гарбуз С.В. Захист від шкідливого впливу води на гідротехнічних спорудах	119
Соколан Ю.С. Особливості розробки моделі поширення радіоактивних викидів при аваріях	122
Шліхта О.О., Бабаджанова О.Ф. Забезпечення техногенної безпеки в закладах охорони здоров'я	124

СЕКЦІЯ 4
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ
ТА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ В ОХОРОНІ ПРАЦІ

Józef Naborczyk Europejskie standardy i techniki w ocenie ryzyka	128
Васильєва К.А., Малишева В.В. Роль навчання працівників організації в контексті реалізації принципів управління якістю	129
Головін Д.С., Яцух О.В. Створення системи управління охороною праці в сільськогосподарському підприємстві	131
Палюх А.К., Скрипник О.С. Макроергономічний аналіз і дизайн для підвищення безпеки та якості праці	133
Kovalenko E., Malysheva V. Environmental responsibility of enterprises for anthropogenic pressure	134
Лубенець М.О., Іващенко М.Ю. Система управління охороною праці КП «Спецкомунтранс»	136
Трофіменко Д.І., Іващенко М.Ю. Функціонування системи управління охороною праці на КП «Харківський метрополітен»	138
Сльота К., Скрипник О.С., Ворожбіян М.В., Іващенко М.Ю. Створення робочого середовища для здоров'я та продуктивності працівників	141
Шаповалова О.С., Барбашин В.В. Розробка рекомендацій з підвищення рівня охорони праці електромонтера з обслуговування підстанцій ПРаТ «ВО Стальканат-Сігур»	143
Шикір Д.О., Теремцова Н.В. Актуальні правові питання захисту трудових прав працівників у порядку діяльності трудового арбітражу	145

СЕКЦІЯ 5
ПРОФЕСІЙНА БЕЗПЕКА ТА ГІГІЄНА ПРАЦІ

Андрєєв В.І., Батюшина Ю.І., Табуненко В.О. Вибір професії та зміни у фізіологічному стані військовослужбовця	149
Андрійчук С.С., Скрипник О.С. Актуальні питання охорони праці при вантажо-розвантажувальних роботах	151
Біляк А.О., Шароватова О.П. Особливості особистої та професійної безпеки працівників Національної гвардії України	153
Володіна К.О., Іващенко М.Ю. Вплив небезпечного молодіжного захоплення на безпеку залізничного транспорту	155
Горобинський Д.В., Ворожбіян М.І. Вплив психіки працівника та факторів стресу на ризики реалізації небезпек	158
Захарова К.Б., Rogozin A. S. Стохастична оцінка відхилення від норми виробничого середовища	160
Кісіль М.І., Глінчук Ю.О. Типові працезохоронні проблеми в рослинницькій галузі	161
Коваленко Є.Є., Малишева В.В. Сучасне облаштування робочого приміщення	163
Колобова К.А., Огієвич В.В., Табуненко В.О. Безпека експлуатації електротехнічних систем комплексів озброєння і військової техніки	165
Костенко В.І., Протасенко О.Ф. Аналіз проблеми ефективного і безпечного функціонування цифрових екосистем	167
Лебедєва А.А., Протасенко О.Ф. Реалізація принципів сталого розвитку у питаннях безпеки на виробництві	170
Левченко М.В., Мороз М.О. Вплив на здоров'я людини роботи у форматі онлайн	172
Lytvynenko P., Barbashyn V. Development of fire protective epoxy compositions modified by water-containing microcapsules	175

Литвинюк В.І., Березюк О.В. Охорона праці під час виробництва антибіотиків	176
Мірошниченко А.А., Білим П.А. Клейові композиції для вогнестійких склоконструкцій	179
Оловаренко А.В., Скрипник О.С. Організація безпечної роботи сезонних робітників при збиранні врожаю в садівництві	181
Орлова Ю.С., Панчева Г.М. Вплив сучасних поверхнево-активних речовин на характеристики піногенераторів для пригнічення пилу на виробництвах	183
Парфененко К.М., Білим П.А. Особливості використання екранів для зниження шуму енергетичного обладнання	185
Пивоварова Д.О., Максименко Д.М., Скрипник О.С. Проблема взаємодії персоналу і техніки в ерготехнічних системах	187
Самойлов С.М., Іващенко М.Ю. Моніторинг стану виробничого травматизму підприємствах добутку вугілля	189
Прохоров Б.С., Серіков Я.О. Підвищення рівня безпеки праці при виконанні робіт на висоті в галузі електроенергетики	190
Пюро В.Д., Глінчук Ю.О. Аналіз уроків із точки зору здоров'язбереження як складова управління закладом освіти	193
Сівак К.К., Лемешев М.С. Активні мінеральні добавки з промислових відходів для енергоефективних будівельних виробів	195
Симонова М. О., Осипова І. В., Заїченко В.І. Засоби зниження шуму у вентиляційних установках	197
Сівак Р.В., Лемешев М.С. Композиційні металонасичені бетони спеціального призначення	199
Симонова М. О., Осипова І. В., Заїченко В.І. Заходи поліпшення шумового режиму операторів насосних станцій	201
Скопець М.В., Скрипник О.С. Визначення ризиків виникнення нещасних випадків на косметичному підприємстві	203

Симонова М. О., Осипова І. В., Заїченко В.І.	
Поширення шуму у приміщеннях малого обсягу	205
Сокол К.В., Цвілий С.М.	
Соціальна відповідальність та безпека праці в готелі	207
Солдатченков А.П., Нікітченко О.Ю.	
Контроль хімічних небезпек на робочому місці	209
Стаднійчук М.Ю., Лемешев М.С.	
Енергоефективні будівельні матеріали на основі техногенних промислових відходів	211
Трукова А.А., Скрипник О.С.	
Колаборативна безпека роботизованих гнучких виробничих систем	214
Черпаха Д.В., Лемешев М.С.	
Металонасичені ніздрюваті бетони для захисту від ЕМВ	215
Черненко М.Ю., Мороз М.О.	
Вплив магнітного поля в робочій зоні зварника	217
Швайко О.І., Іващенко М.Ю.	
Оцінка стану безпеки праці на залізничному транспорті	220
Шихатова Д.Є., Скрипник О.С.	
Фактори зменшення монотонності праці	221
Якименко Л.Г., Туровська Г.І.	
Вугільна промисловість України та виклики сучасності	223
Яровий В.С., Білим П.А.	
Вакуумні конструкції для зниження шумового навантаження на працюючих промислових об'єктів	225

СЕКЦІЯ 6

СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ОХОРОНИ ПРАЦІ, ДИСКРИМІНАЦІЯ У СФЕРІ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН

Васильєва К.А., Ворожбіян М.І.	
Інтернет-залежність як соціальна небезпека	229
Горбенко В.С., Шароватова О.П.	
Психосоціальна підтримка на робочому місці в контексті розвитку соціальних аспектів охорони праці в сучасній Україні	231
Ільченко І.П., Кронда О.Ю.	
Трудові відносини та організація праці в умовах військової агресії проти України	234

<i>Касієв Д.Р., Данова К.В.</i>	
Аналіз законодавства України щодо забезпечення рівних прав та можливостей чоловіків та жінок у сфері трудових відносин	236
<i>Литвиненко П.В., Нікітченко О.Ю.</i>	
Аналіз моделей соціальної політики в країнах з розвинутими ринковими відносинами досвід для України	238
<i>Манжелей А.О., Шароватова О.П.</i>	
Неформальна освіта майбутніх фахівців з охорони праці у період вимушеного здобуття формальної освіти дистанційно	240
<i>Михайлицька А.В., Данова К.В.</i>	
Аналіз міжнародного законодавства з питань дискримінації у сфері трудових відносин	244
<i>Підкопай Б.Н., Серіков Я.О.</i>	
Введення європейських норм в українське законодавство в сфері охорони праці	246
<i>Родіонова В.С., Панчева Г.М.</i>	
Сучасний стан боротьби з дискримінацією жінок у сфері трудових відносин в Україні	249
<i>Середенко Б.В., Портянко Т.М.</i>	
Проблеми гендерної рівності в системі трудових відносин	251
<i>Хлібишин Х-Я. Ю., Почапська І.Я.</i>	
Соціальні аспекти трудових відносин в ІТ-сфері	253

institutional restrictions, special anti-epidemic and medical measures, in particular:

- protection against biological agents;
- introduction of the quarantine and observation regime;
- disinfection of lesions;
- conducting emergency and special prevention;
- control over the observance of epidemic prevention at economic facilities, medical institutions and the population.

Radiation and chemical protection includes measures to detect and assess the radiation and chemical situation, organization and implementation of dosimetric and chemical control [2].

References

1. Tagarev T., Ivanova P. Classic modern and post-modern approaches that making security. Bulgarian Academy of Sciences. [Electronic resource] – Access from:

https://www.researchgate.net/publication/341265564_Classic_Modern_and_Post-Modern_Approaches_to_Making_Security_Strategy

2. Яровой Т. Концепт модернізації державної політики у сфері захисту населення від надзвичайних ситуацій // Наукові перспективи. – 2022. – №. 6 (24).

3. Горбаченко Ю., Панімаш Ю., Тарасов С. Пріоритетні напрямки оптимізації управління процесами цивільного захисту // Надзвичайні ситуації: попередження та ліквідація. – 2021. – Т. 5. – №. 1. – С. 50-56.

УДК 614.8.086+ 614.89

ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ ВІД РАДІАЦІЙНИХ ЗАГРОЗ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО КОНФЛІКТУ

Гончаренко М.О., Лоїк О.І.

Науковий керівник – Синельников О.Д., доцент, старший викладач кафедри цивільного захисту та комп'ютерного моделювання екогеофізичних процесів, e-mail: o.synelnikov@gmail.com

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Після повномасштабного вторгнення агресора на території нашої держави, погрожує із застосуванням ядерної зброї масового ураження вибухової дії. Під

час її застосування починається ланцюгова реакція, фактором ураження якої є іонізуюче опромінення.

Вплив ядерної зброї на людину має комбінований характер. Він пов'язаний не лише з радіацією, а й із вибуховими та тепловими ураженнями. Останні виникають протягом перших секунд після ядерного вибуху. Детонації запалу на великій висоті, які більш характерні для стратегічної зброї, призводять до вибухових та теплових ефектів. У разі застосування тактичної ядерної зброї впливає переважно радіаційний фактор ураження. Фахівці у сфері ядерної та радіаційної безпеки прогнозують, що у разі застосування зброї близько 70% потерпілих дістануть механічні поранення внаслідок вибухової дії та опіки. Приблизно 30% матимуть наслідки для здоров'я через радіацію. Близько 50% людей, які будуть на відстані 2,5 км від місця вибуху, дістануть комбіновані травми: механічні, теплові та спричинені радіацією. Також постраждають 25% осіб на відстані 2,5-5 км від вибуху. Найбільше людей загине протягом 2 днів унаслідок комбінованих травм.

З метою захисту населення необхідно дотримуватись принципів: екран (укриття), час, відстань. Коефіцієнтами послаблення від дії іонізуючих випромінювань являються підвал житлової чи промислової будівлі, з часом перебування 2 год, 12, 24, 48 год. Також з метою захисту населення та зниження тяжкості наслідків іонізуючих випромінювань на організм людини, застосовуються ряд заходів, одним із яких є спеціальні хімічні речовини. Вони підвищують захисні властивості організму, роблять його стійкішим до іонізуючих випромінювань. У випадках, коли відбулося підвищене опромінення, знижують тяжкість променевої хвороби, полегшують умови для одужання.

Радіопротектори послаблюють симптоми, що викликають нудоту та блювання. Радіопротектори поширені під назвами: цистеїн, цистамін, цистофос та інші похідні препарати. Приймати їх необхідно на початку радіоактивного зараження, тоді ефективність опромінення буде знижено приблизно в 1,5 рази. Якщо прийняти препарат після опромінення, захисної дії не відбудеться.

Також в залежності від радіонукліду ефективним засобом захисту населення є проведення йодної профілактики. Йодна профілактика - невідкладний захисний захід запобігання або зменшення поглинання радіоактивних ізотопів йоду щитоподібною залозою, за допомогою препаратів стабільного йоду, що спрямований, насамперед, на захист щитоподібною залози від накопичення радіоактивних ізотопів йоду (^{131}I - ^{135}I), що надходять на початковому етапі радіаційної аварії інгаляційним шляхом. Йодна

профілактика належить до термінових заходів, спрямованих на запобігання негативного впливу ранньої фази радіаційної аварії.

Ризик радіаційного ураження щитоподібної залози може бути знижений або навіть відвернутий при своєчасному призначенні йодної профілактики як такої або в комплексі з іншими заходами радіаційного захисту: обмеження перебування на відкритому повітрі, укриття, евакуація, радіаційний контроль харчових продуктів, у тому числі води питної, тощо.

Застосування протигазів, респіраторів, протипилових тканинних масок та ватно-марлевих пов'язок значною мірою знизить попадання радіоактивних речовин усередину організму через органи дихання. Для дорослих можливо використовувати протигази типу: ГП-9, ГП-7, для дітей дошкільного віку - ПДФ-Д, ПДФ-2Д, школярам - ПДФ-Ш, ПДФ-2Ш, до півтора року - КЗД-4, КЗД-6. З респіраторів найкраще використовувати «Пелюсток», Р-2, Р-2Д, «Кама», можна РПГ-67. З метою уникнення ураження шкірних покривів, необхідно використовувати плащі з капюшонами, накидки, комбінезони, гумове взуття, рукавички.

Основними правилами безпеки для людей – максимально послабити вплив радіації на організм, а ще краще – не допустити. Для цього треба дотримуватися низки заходів та застережень. Наприклад, намагатися якнайменше перебувати на відкритій місцевості, а якщо вже вийшли, то обов'язково з одягненими засобами індивідуального захисту. Якщо людина на вулиці, у дворі, не сідати на землю, лавки, не курити, не роздягатись. При поверненні з вулиці додому обмити або обтерти мокрою ганчіркою взуття. Верхній одяг витрусити та почистити вологою шіткою, віником. Лице, руки, шию ретельно обмити, рот прополоскати 0,5%-м розчином питної соди. У всіх приміщеннях, де знаходяться люди, щодня проводити вологе - прибирання, бажано із застосуванням миючих засобів. Їжу приймати лише у закритих приміщеннях. Не зайвим ще раз помити руки з милом та прополоскати рот. Воду вживати лише з перевірених джерел. Найбезпечніша вона з водопроводу з артезіанських джерел або інших закритих джерел. Продукти харчування вживати тільки ті, які зберігалися в холодильниках, закритих ящиках, скриньках, підвалах, льохах або були куплені в торговій мережі. Однак у всіх випадках не завадить перевірка на забрудненість за допомогою побутових дозиметрів.

Список використаних джерел

1. Радіаційний, хімічний та біологічний захист Частина 2. Радіаційний

захист: / В.Б. Лоїк, Р.Т. Ратушний, О.Д. Синельников, М.О. Довгановський, Р.С. Яковчук, А.Б. Тарнаський Навчальний посібник – Львів: Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, 2022. – 589с.

2. Довідник «Реагування на радіаційні загрози», Київ: Ваїте, 2021. 84 с.

УДК 159.9

ПСИХОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ДІТЕЙ У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Гойда О. О.

Науковий керівник – Глінчук Ю. О., професор кафедри загальнотехнічних дисциплін, технологій та цивільної безпеки, д. пед. н., e-mail: yuliyaglinchuk@ukr.net

Рівненський державний гуманітарний університет

Вкрай важливою проблемою є забезпечення психологічної безпеки дітей під час війни, адже вони особливо гостро і важко переживають сучасні реалії, так як стрімко зростає психологічне навантаження та виникає потреба дотримання певних алгоритмів поведінки заради свого порятунку. Це зумовлює необхідність зовнішньої психолого-педагогічної підтримки, зокрема, і в закладах освіти.

Для дієвої психолого-педагогічної підтримки дітей важливо розуміти величину стресового навантаження, яка передусім залежить від стресового чинника та від ставлення дитини до конкретної стресової ситуації [1, с. 14–20].

Важливо враховувати й те, що діти різного віку по-різному реагують на стрес. Також практично у всіх дітей, особливо молодших, нині, в умовах війни спостерігається певний регрес – вони капризують, не виконують домовленості, втрачають деякі навички. І це є цілком нормальним [6].

Багато дітей під час війни перебувають в панічному стані, особливо під час повітряних тривог. Паніка паралізує або ж навпаки, штовхає на безглузді вчинки. Відповідно, серед дітей у стані паніки спостерігаються протилежні реакції: одним хочеться бігти, іншим – навпаки, забитися в куток. В таких випадках слід демонструвати надійність та спокій — це підтримуватиме віру дитини, що все буде добре [5, с.48–49].

В межах психолого-педагогічної підтримки дітей під час війни педагогу чи психологу корисно запевнити дитину в тому, що він серйозно ставиться до її

Наукове видання

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ У КОНТЕКСТІ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
УКРАЇНИ»**

Матеріали
III міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції студентів та молодих науковців
(09-11 листопада 2022 року, м. Харків, ХНУМГ імені О. М. Бекетова)

Тези публікуються в авторській редакції

Відповідальний за випуск – *К.В. Данова*

Комп'ютерна верстка,
редагування – *О.С. Скрипник*

В.В. Малишева

Дизайн обкладинки – *О.С. Скрипник*